

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

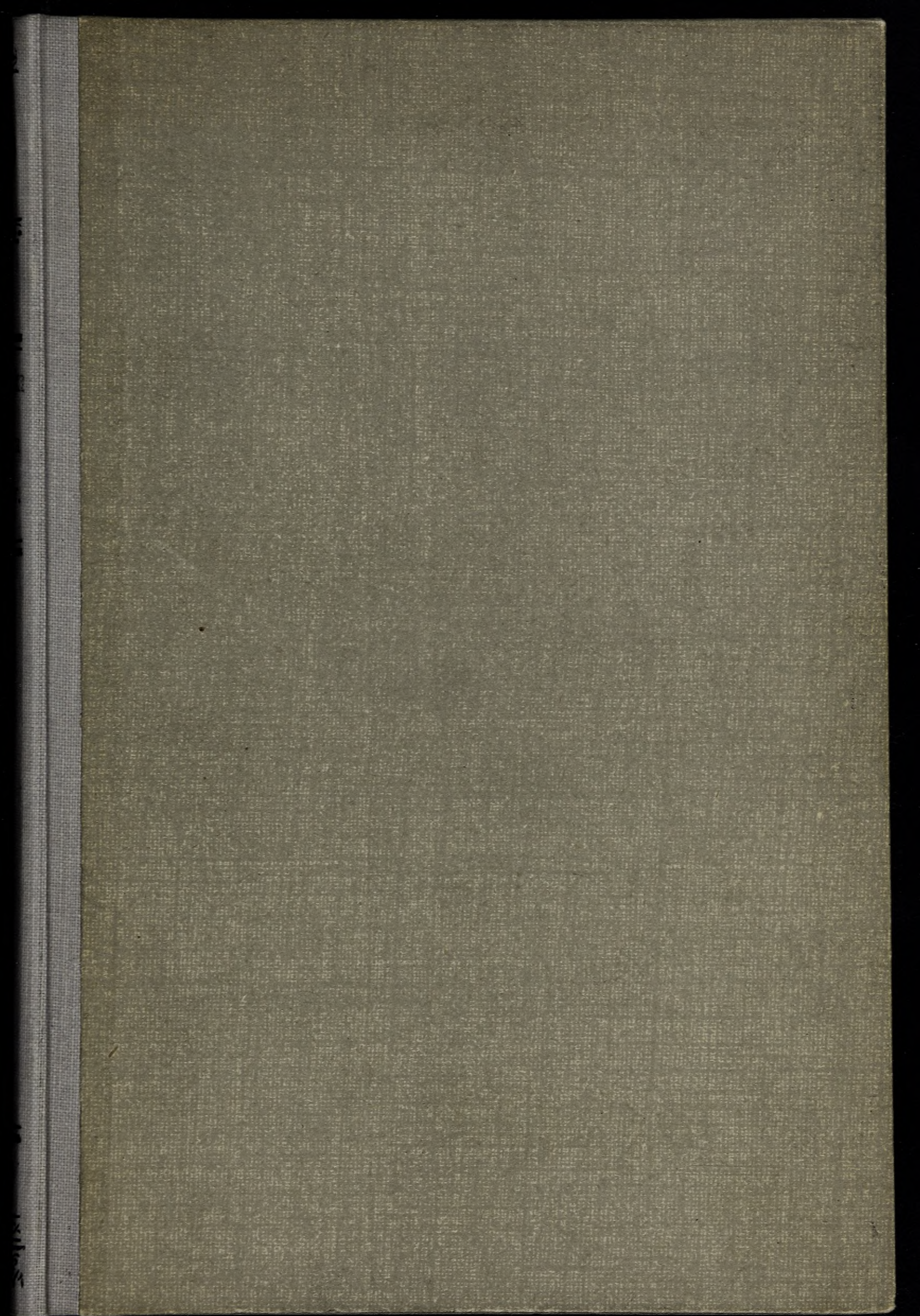
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

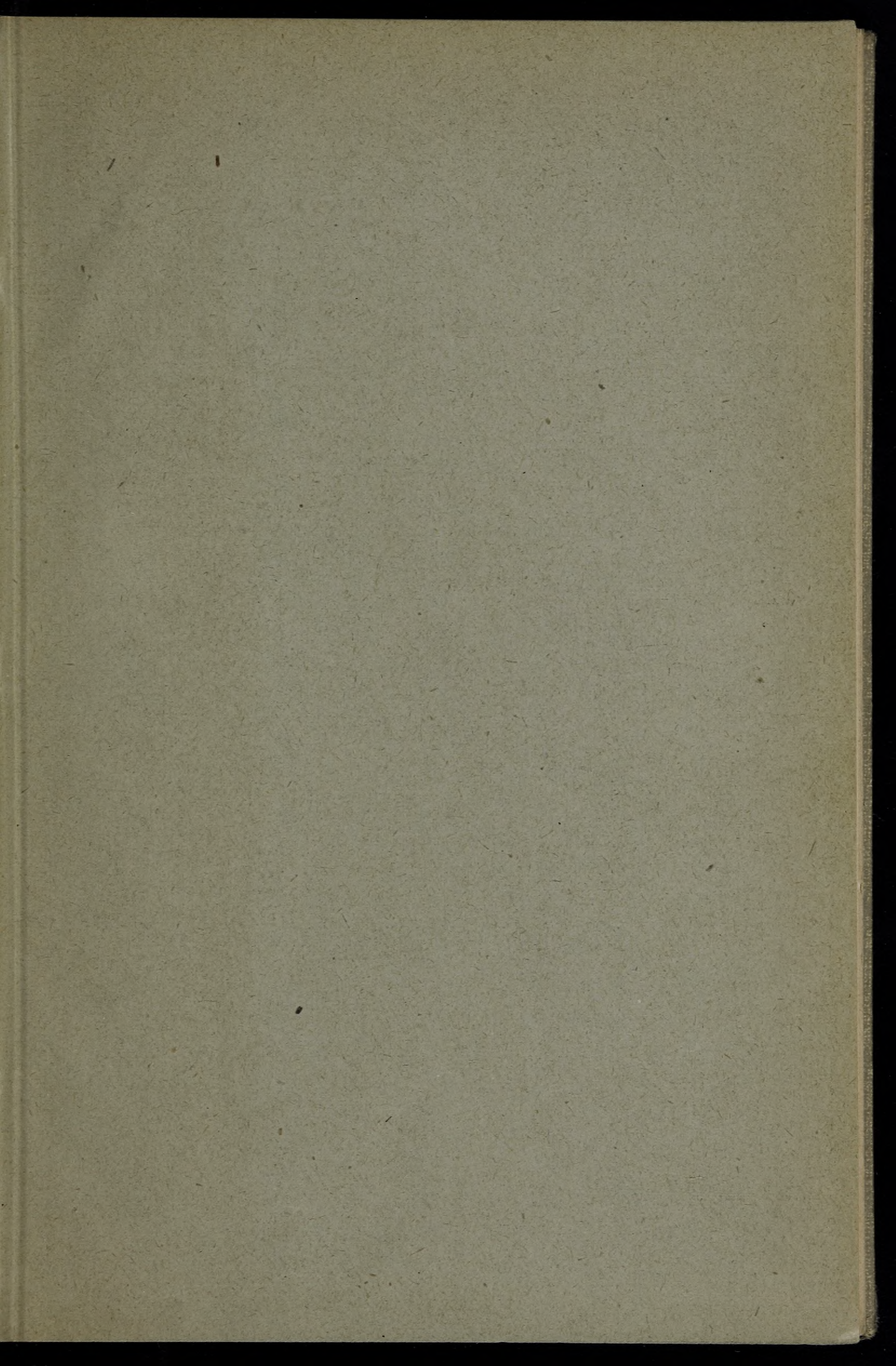
LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

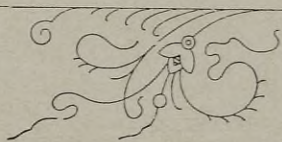

Vitt.
lv.

NÅGRA DIKTER.

NÅGRA DIKTER

AF

E. O. B. *(Bergström)*

STOCKHOLM
CENTRAL-TRYCKERIET 1897.

Föresång.

De ord, som man i unga trädet skär,
omslutas snart af barken, hvilken der
för hvarje yttre sköfling vet dem värna.
Bland trädets fibrer, nära vid dess kärna,
de stå, fastän ej sedda, ändock kvar
så länge trädet ännu lifskraft har.

Så växa ock mer djupt för hvarje dag
tills kvar de fästa sig med säkra drag
och outplånliga i våra sinnen
vår flydda ungdoms hågkomster och minnen.
De finnas kvar ännu i lifvets höst
och skänka då i mulna stunder tröst.

I glada minnen från den tid som flytt,
jag manar eder upp till lif på nytt,
i sången stämmer jag med eder möte.
I ären källan, ur hvars dolda sköte
de flöden kommit, som förfriskat mig
så mången gång på enslig vandrings stig.

Vid kolarns ringa hem i skogen satt
jag hos den gamle mången månskens natt
och hörde sagor, lefda ej, men drömda,
fast såsom verkliga i sinnet gömda;
och sagor, fast på annan melodi,
sjöng nordanstormen då han for förbi.

Ack, ung man blir, då tanken fästes vid
en bleknad, men ej bortglömd ungdomstid.
Glad vill jag bland dess sköna minnen alla
här söka några af dem återkalla.
De varit verkliga, fastän de blott
ett skenlif, knappast det, i sången fått.

Morgonvandring.

Re'n bort de mörka skuggor flytt,
som nattens sköte bar.

Mot jorden strålar nu på nytt
en morgon ljus och klar.
Hvarhelst, o sol! din stråle når
uppblomstra lif och fröjd,
och skönhet tecknas af ditt spår
i dal, på slätt och höjd.

Som härold för den unga dag
mot ljusets rymder opp
med sång och snabba vingeslag
styr lärkan glad sitt lopp.
O att som hon jag kunde fly
långt ifrån stoftets tvång
upp till den blåa himmels sky
och höja der min sång!

Dock härlig äfven jorden är,
som nu i vårlig skrud,
och skalden finner äfven der
mål för sin lyras ljud.
Likt källans våg, som återger
så himmelen som jord,
all skönhet, som hans öga ser,
han kläda vill i ord.

Hur skönt att blomstrens skara se
bland gräsets grönska stå!
O, Skaparns tankar äro de,
de ljufva blommor små.
På himlafästet stjernan bär
ett intyg om hans makt,
hans mildhet, godhet tecknad är
i blomstrens ljufva prakt.

De lefva tyst sitt lugna lif
i skogens dolda vrå.
Ej hat, ej afund eller kif
till deras fristad nå.
Fast fängslade i jordens stoft,
mot ljusets höga verld
de blicka, sändande i doft
en ödmjuk hyllningsgård.

Det icke blott din skönhet är,
du sagans hem, o Nord!
som gör dig älskad, gör dig kär
långt mer än sydlig jord.
Din häfd, af stora minnen full,
de segrar, som du vann,
din rikdom är, ditt bästa guld,
som ingen plundra kan.

Som denna morgon, ljus och klar
till jorden kommit, så
o Nord, ock dina framtidsdar
i glans sig teckna må!
Städs sjunge våra strömmars språng
och fria vindars lopp
för nordens sälla folk en sång
full utaf glada hopp!

Färjan i Klarelfven.

Se, hur vreda elfven skenar
mellan branta stränder fram,
rycker neder bergens stenar,
sliter med sig furans stam.
Snön på Norges fjällar gifvit
till den väldiga sin skatt,
och hvart hinder bort hon rifvit,
som sig mot dess framfart satt.

Framåt, framåt ses hon ila
af okuflig längtan tård
att i Venerns famn få hvila
efter mödor på sin färd.
Eller äro fjerran hafven
väl det mål hon önskar nå,
för att namnlös bli begrafven
bland de vågor som der gå?

Främling, då du stranden hinner
af den ström, som brusar här,
ingen luftig bro du finner
som dig öfver djupet bär.
Stanna måste du, förlägen
hvert du kosan ställa skall;
fast i fjerran du ser vägen,
hindras du af forsens svall.

På den andra sidan röja
får du då en koja låg.
Rösten här du måste höja,
öfverrösta storm och våg.
Färja häråt! Se, hon löses
från sin kedjas tunga band.
Vattnet ur dess botten öses,
förr'n hon kommer till din strand.

Såsom Karons färja, denna
synes blott för skuggor gjord.
Bäfvän måste vandrarn känna,
då på den han går ombord.
Frukta dock du ej behöfver;
fast hon svag och bräcklig är,
fast den ström är strid, hon öfver
dig till andra stranden bär.

Hell dig flod, du segerrika,
der du fram din bana går,
kraftig, verksam och tillika
följd af skönhet i ditt spår.
Dina böljor, hvilka svalla
i ett aldrig saktadt lopp,
veta att i dagen kalla
friska, glada tankar opp.

Masugnen.

Utaf gnistor hvilket hvimmel!
De i täflan stiga opp
mot den mörka nattens himmel,
slockna hastigt i sitt lopp.
Från smälthyddans heta flamma
dessa muntra gnistor stamma.
Sjelf hon lik en fyrbåks brand
lyser öfver sjö och strand.

Vreda lågor vildt sig kasta,
såsom rörda af en storm.
Jernets malm, den hårda, fasta,
smältes här till annan form.
Hård är striden. Seger vinner
elden dock; se, jernet rinner
som en eldflod, fruktansvärd,
fram utur grundmurad härd.

Kom dess granskap ej för nära!
Denna eldflod i sin prakt
i en blink kan allt förtära,
om ej hämmad blir dess makt.
Men i sandens boja sluten,
blir dess vilda framfart bruten,
och hon stelnar der i hast
till en massa hård och fast.

Vilja, kraft i menskosinne!
Eld och jern i menskosjäl!
Finnas icke I derinne,
hvad blir lifvets vinning väl?
Blott med eder i förening
vinner lifvet form och mening.
Hvad det stort och härligt har
utaf er sitt värde tar.

Björnjagten.

Der björnen satt sitt ide vid höga granens stam
gick jagtens vilda härtåg i morgonstunden fram,
och män i stora skaror församlade man såg
med bössor och med pikar och med en mordisk håg.

Det gälde nu att fälla den djerfve skogens son,
hvars rytande man hörde bland bergen långt ifrån.
Han anade en fara, ty lika klok som stark
i sitt försvar mot menskan är skogarnas monark.

På egen grund han dvaldes, ty uti denna trakt
hans fäder i årtusen re'n haft sin fria jagt.
Långt förr än menskan hemvist i dessa nejder tog,
de obestridda herskat uti den djupa skog.

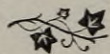
Nu skott på skott hörs ljuda. Vid hållet björnen är
att söka der en utgång, som till det fria bär.
Dock fåfängt! Hundra männer stå der vid skogens rand
med hot i sina blickar och med gevär i hand.

Han ensam mot dem alla! Fins bland de djupa led
ej någon som törs våga, allt efter fäderns sed,
sin styrka mot hans styrka uti en envigs strid
att mäta och att segra — om ej, att dö dervid?

Nej, ingen! Icke styrkan, ej tapperhet det är,
som stridens lott bestämmer, ej modet segrar här.
Om så det vore, jagten en annan utgång fick,
med seger då ur striden helt visst den starke gick.

Ur månget sår han blöder, men söker oförskräckt
ännu en sköldborg bryta, som man kring honom sträckt.
Med raseri i blicken framrusar vredgad han,
Kullkastande i loppet en pikbeväpnad man.

Men åter skotten ljuda. En kula hjertat når.
Nu icke mer att strida, att dö han blott förmår.
Se'n han mot öfvermakten stridt med okufvadt mod,
han som en hjelte ligger bepurprad af sitt blod.

Gldgnistorna.

Från härden stiga
i qvällens mörker
de ljusa gnistor
i rymden opp.
En ständig täflan
att klarast brinna,
att högast stiga
är deras hopp.

Men alla, alla
snart åter slockna
och bort försvinna
förutan spår.
Der nyss de lyste
som solar, stjernor,
snart åter natten,
den mörka, rår.

De återvända
till nattens sköte,
hvarur de föddes
för stunden blott.
I arma gnistor
o, hvad I liknen
i lif, i döden
vår menskolott!

Hackspetten.

Hackspett i de gröna lundars kamrar!
huru flitigt med din näbb du hamrar,
du den höga skogens timmerman,
på den gamla tall, som der du fann.

Förrän solens ljus bebådar dagen
vandrar, undrande, hör djerfva slagen
af din yxa; än i mörknad qväll
väcker genljud den från mossig häll.

Andra, skogens lättingar, må sjunga,
du, som fått arbetets lott, den tunga,
tillmätt, som en dagkarl på din del,
du har icke tid för sång och spel.

Redligt arbete och trägen möda
utan rast förtjena väl sin föda,
och du finner den — och hem dertill —
uti hvilket åldradt träd du vill.

Du och tiden, som kan allt förvandla,
uti samdrägt med hvarandra handla
att påskynda gamla trädets fall,
ur hvars frö det nya uppstå skall.

Den afslitna grenen.

Från moderstammen sliten
en gren af stormen blef,
som honom långt i fjerran
till skoglös ort framdref.

Der låg han bruten, visnad,
se'n sommaren framgått,
förutan gagn och nytta,
till en vanprydnad blott.

Men der han legat, plantor
i vårens dar man fann.
Sjelf död, i frön från honom
upplefde åter han.

Timmerflottningen.

Hvad lif på Klarels branta strand!
Sjelf forsens sterke ljud ibland
blir öfverröstadt af de rop,
som höjas opp af männens hop.
Männ fara väl å färde är
och varningsröster höjas här?

Ja väl! Det gäller fara nog:
en väldig massa kullfäld skog,
fast utan barr och gren den är,
sig bundit hop i forsen, der
den skummar hvit, och detta band
skall lossas nu af menskohand.

Tre unga män i bräcklig båt
igenom forsen följas åt
till bundna timret. Vägen fram
går öfver mången slipprig stam,
De hinna målet slutligt dock,
der hop sig bundit stock vid stock.

Nu yxor gå med raska tag.
Vid deras kraftfullt förda slag
ses darrande i forsens svall
den lodrätt höjda timmervall.
Den lossnar för hvart hugg alltmer
och stupar snart i forsen ner.

Det gäller, sedan bandet brast,
att räddning söka nu med hast.
En fara icke blott det är
att undfly, tusen finnas här.
Hvarenda stock, nu åter fri,
kan farlig för befriarn bli.

Men modet, som det ofta plär,
sin seger firar äfven här;
och alla trycka männens hand,
då lyckligt de ha hunnit land.
Ett högt hurra! för dem man har,
som väcker bergens återsvar.

Hell mannamod och verksam id,
som icke bäfvar för en strid
mot vreda makter! Hell den man,
som öfver dessa seger vann!
Ja, hell hvar man med kraftig håg
på fält, på haf och strömmens våg!

Qvarnen.

Från fjerran mullrar snabba qvarnens gång,
der fram han löper under dagen lång.
Om qvällen och i mörknad natt man hör
hur hjulet än sig kring sin axel rör.

Om också något vatten rinner bort,
då mjölnarn tar en midnattshvila kort,
tillräckligt dock är kvar af det ändå
att låta qvarnens hjul och stenar gå.

Om någongång de dagar komma, då
en längre tid man dina hjul ser stå
då har ett missväxtår hos oss framgått,
som lemnat intet eller ringa blott.

Då skogen med sin bark, med sina bär
en hjälp, fast ringa, uti nöden är,
då bleknar mången kind, förr frisk och röd,
i saknad af det goda, sunda bröd.

Men modet sviker ej, och hoppets tröst
än lefver kvar, och kanske nästa höst
det hoppet redan sin fullbordan når,
då nya skörden rik och härlig står.

Den gamle jägaren.

Hvad för dess söner hafvet är,
för jägaren är skogen.
Sitt glada lif han njuter der
och är med den förtrogen.
Han bland de höga stammar går
som ibland kära vänner.
Der är hans hem. Hvert dunkelt snår,
hvar tufva väl han känner.

Ett bättre hem ej någon har
än han bland skogar gröna.
De gömma uti sitt förvar
mång fröjd som han får röna.
Man känner der ej band och tvång;
och sorg och oro fara
vid friska fläktar och vid sång
af luftens fågelskara.

Hvem är den man, som lutad går
här ibland stammar höga?
Fast hjessan täcks af snöhvitt hår,
bor eld uti hans öga.
Hvart bygdens barn dig säga kan
ett svar uppå din fråga:
den gamle jägaren är han,
som ses till skogen tåga.

Hur glad i forna dar han var,
då fri han fick kringströfva
med sina trogna hundars par
sin unga kraft att pröfva!
Som blixten snabb hans bössa god
då visste segrar vinna;
med ett af döden vingadt lod
han visste målet hinna.

Då våren öfver jorden drog,
att allt ur dvalan lifva;
då årets sista blomma dog
inunder vinterns drifva;
i kylig vinter, stormfull höst
än han i skogen dröjde.
Det fria lifvet der hans bröst,
hans fria själ förnöjde.

Med trötta steg, af ålder böjd,
till forna kära ställen
han vandrar än sin gång förnöjd,
der dröjande i qvällen.
Hur för hans sinne allt får lif
och blodet börjar svalla,
då till de forna tidsfördrif
han jagtens horn hör kalla!

Så af sin ljufva villa närd,
han minnes tid, som farit,
och skogen är hans hem, hans verld,
som den har fordom varit.
O den som der i ungdomstid
det fria lif fått smaka,
helt visst från dagens kif och strid
då längtar dit tillbaka!

Vallgossen.

Endast i en forntids minnen,
tänkte jag, finns herdelifvet,
som en älsklig diktad saga,
med sin fröjd och sorg beskrifvet.

Verkligheten mer ej gifver
bilder ur en tid förgången,
hvilkens alla fröjder gömmas
blott i minnesgoda sången.

Dock — se här för blicken åter
fram i verkligheten träda
bilder, som jag trott förgättna,
att det dufna sinnet gläda!

Hjordens klockor uti skogen
höras genom rymden klinga,
vallhorn ljuda, hvilkas toner
svar från klippan återbringa.

Se der herdegossen! Kinden
brun är, såsom solen målar,
men derunder helsan glöder,
glädjen ur hans öga strålar.

Herdegosse uti skogen!
utan sorg din dag försvinner,
hvert du med din hjord kringirrar,
glädje på din väg du finner.

Om den nakna foten blöder,
stungen utaf törnets lansar,
hvad gör det! Den nästa stunden
glad bland blommorna du dansar.

Njut och gläd dig utaf stunden!
Mången, stäld på lifvets höjder,
ville nöjd sin lott bortbyta
mot din lefnads enkla fröjder.

Berget.

På det fjerran öde berget
ensam bor en åldrig man,
som med arbete sin bergning
knappast nog förvärfva kan.

Guldet göms i bergets sköte,
fastän armod bor derpå.
För den skatt, der hvilar, kunde
han väl kungariken få.

Och de mörka dvergar smida
smycken i den djupa graf,
som de afundsamma gömma,
men han vet ej derutaf.

På det nakna berg han träder,
der beklagar han sin lott,
ty han fattigdom blott skådar,
ser det hårda skalet blott.

Arm han vandrar genom lifvet,
fast det rika berg är hans,
som i sina schakter gömmer
guldets sköna, gyllne glans.

Fågelsång.

Blir väl fågeln stundom trött att sjunga
 der han valt sitt hem i dunkel gömma?
 Nej, städs höras nya, friska, unga
 qväden från hans sångarhjerta strömma.

Skönhet, född af nordens vår och sommar,
 kärlek, njuten utan sorg och ånger,
 ljuset, i hvars glans all verlden blommar,
 äro ständigt ämnen för hans sånger.

Skönhet, kärlek, ljusets rena strålar!
 O hvem vill ej eder hyllning bringa;
 Men ej uti ord man eder målar,
 blott i toner, som ur hjertat klinga.

Skogselden.

Är det solens flammande glöd, som röjes
 mellan skogens grönskande träd, som sträcka
 stolta kronor, trotsande stormens välde,
 upp emot ljuset?

O nej! Elden är det, som, löst ur banden,
 närd af vindens lifvande fläktar, flyger
 genom skogens mossiga mjuka matta
 härjande framåt.

Se, hur ystra flyga hans röda flammor,
 stundom marken följande, stundom åter
 de sig höja, fladdrande upp mot rymdens
 blånande ljushaf.

Skogens prydnad, furan, som med sin krona
 stolt sig höjde öfver ett yngre slägte,
 famnas nu af giriga lågor, hvilka

henne förtära.

Sångarens bo i grönskande björk, och björnens
 ide, der han, slumrande, väntar våren,
 lätta byten äro, som snabbt i rymden

spårlöst försvinna.

Milsbred redan sträcker sig branden framåt,
 hämnad ej i loppet af menskokrafter;
 blott ett haf af vatten kan nu utsläcka

hafvet af lågor.

Se, ett moln från vestliga rymder seglar!
 Regnets flöde sluter det i sitt sköte;
 Re'n det brister. Vatten och eld nu kämpa

strider från fordom.

Branden slocknar då i den stilla natten.
 Hon som tänder strålande ljus på himlen,
 nog sig tycker vara belyst af sina

strålande stjernor.

Ensam fågel sitter på brända toppen,
der i vårens dagar med id han byggde
glädjefull sitt luftiga bo, ett hem för
sång och för kärlek.

Ej han finner älskade makan, och ej
sångarbröder täflande qväden höja.
Allt är öde. Klagande toner gjutas
då ur hans hjerta.

Strömstaren.

Öfver fälten vinden drog,
klädd i en isig drägt,
och höstens sista blomma dog
förbleknad vid dess fläkt.
Flyttfågeln bortbytt kylig nord
mot söderns varma jord.

Och vintern kommer frisk och kall,
dess himmel strålar klar.
Skönt är att se, hur i kristall
nu lunden klädt sig har.
Der tystnat hvarje sångens ljud;
allt står i vinterns skrud.

Skönt är att se, hur solen nu
mot drifvan bryter sig.

Ja, höga vinter! äfven du
bär mången fröjd med dig.

Fins ingen sångare mer qvar,
som sjunger dessa dar?

Jo, hör! Bland forsens hvita svall
en fågel sjunger än.

Han prisar vintern, som är kall,
ty han är köldens vän.

Han dyker i den klara flod,
den dykare så god!

Han endast sjunger vinterns pris,
då han är nordens gäst,
och trifves ibland snö och is
vid våra strömmar bäst.

För honom är den hvita snön
långt mer än grönskan skön.

Insjön.

Till dig, o insjö, som i aftonstunden
begjuts af solens brand,
jag egnar sångens enkla krans, som bunden
blef på din gröna strand.

Hvar vår till dig syns komma sångarsvanen
att bringa till din våg
en helsning från den fjerran oceanen,
hvarfrån han stält sitt tåg.

Du var helt visst hans barndomshem, hans vagga;
han älskar än din frid
långt mer än hafvet med dess salta fragga,
dess oro och dess strid.

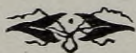
Höghornad elg, i lugn för hvarje fara,
som vinden snabb och fri,
sin törst här svalkar uti böljan klara
och speglar sig deri.

Som skyddsvärn kring din strand de gråa bergen
en trogen lifvakt stå.
I deras djup den konstefarna dvärgen
hörs flitigt hammarn slå.

Och neckens hvita blommor sakta gunga
på böljan lugn och sval;
och vårens fåglar vid dess spegel sjunga
de gamla sångers tal.

Här dansa elfvor, neckens harpa klagar
utöfver insjöns vik,
en sång, hvares melodi från forna dagar
är än på tjusning rik.

Från nakna slätten hit till skog och lunder
ha sagans andar flytt;
och här sitt lif i nattens tysta stunder
upplefva de på nytt.

Tallmon.

Du fria, lugna, solbelysta mo,
der höga tallar ställa sig i rader,
som i ett tempel smärta kolonader,
hos dig bor frihet och en ostörd ro.

Här visst också ett luftigt tempel är,
en blånad himmel hvälfver härutöfver
sin höga dôme, som inga stöd behöfver,
men verlden sjelf uti sin rundning bär.

Här ljus och skugga leka med hvarann
i ständig vexling på den gröna grunden.
Väl ljuset flyr, men åter nästa stunden
det kommer, lifvar allt, som det blott kan.

I lugn besittning tallen tagit har
den hela rymd; med henne ingen tvistar;
af skogens andra träd ej någon dristar
att tränga dit, der hon sin gördel drar.

Och ingen blomma synes spira opp
här, hvarest stolta furan valt sitt läger.
All näring, som den djupa grunden eger,
går upp i hennes stam och höga topp.

Allvarlig stillhet, som hör norden till,
man röner här ibland de friska stammar.
Naturen här blott höga tankar ammar,
om endast hennes röst man lyssnar till.

Aftonvandring,

Solen med bleknad glans sig sänkt mot den vestliga rymden,
 skänkande aftonens sky färger af purpur och guld.
 Stormen, som susande for i trädens vaggande kronor,
 hvilar sin vinge trött; lugnet beherskar nu allt.
 Du blott, skogarnas skald, o trast, med luftiga vingar
 höjer, ej tröttad ännu, qväden som tolka din fröjd.
 Dock ej endast din fröjd! Kan glädjen väl sjunga de toner,
 hvilka i rymdernas famn dogo så klagande bort?
 O det är nordens sång! Det är lifvets allvar häroppe,
 som ibland skogar och fjell födde de toner du hör.
 Hit har ej människans id än trängt för att skapa och bilda
 hem med en ordnande hand; skördarna mogna ej här.
 Urskog växer ännu i hårda och klippiga trakter,
 sedda af jägaren blott under hans irrande färd.
 Ensligt ligger ett torp vid randen af speglande insjön;
 odling der brutit en fläck, svag är dess gulnade brodd.
 Nedtryckt synes här allt vid sidan af skogarnas jättar;
 ja, här naturen är allt, människor synas här knappt. —

Skön är dock denna natur. Hur friskt och lifvande doftet
 kännes från grönskande gran, vaggad af susande vind!
 Åldriga sagor från fädernas tid, till hälften förglömda,
 väckas nu åter till lif, träda ur glömskan igen,
 Såsom de stodo en gång för barnets bäfvande sinne,
 hörda då skymningens stund fylldes af stormarnas strid.
 Blickar då månen hit ner, hvad vexling af skuggor och dagar!
 Är det ej elfvornas slägt, som nu här fira sin dans?
 Är det ej skogsfrun, som, skön i gestalt och med grönskande mantel
 står der vid klippornas fot, vinkande vandrarn till sig? —
 Dock, hvart föres jag hän på min irrande färd genom skogen,
 hvilken omsluter en rymd, okänd för vandrarens blick?
 Fåfängt jag söker den stig, som förde mig in i dess svalka,
 skuggorna ökats alltmer, ändrats till skymmande natt.
 Villad jag skådar och skådar mig kring, men finner blott mörker;
 Här som i vexlande lif, framåt! min lösen må bli.
 Höras i fjerran ej ljud? Det är strömmen, som brusande hoppar
 ned utför klippornas höjd, jublande under sin färd.
 Lyda jag vill dess manande röst, jag vill nalkas dess stränder,
 målet då hinna jag skall, hemmets ljuft vinkande hägn.
 Vandrigen förer mig då helt nära den boning, dit ofta
 tanken och känslorna flytt under min irrande färd.
 Invid dess dörr vill jag lägga en krans af doftande blommor,
 vuxna i skogarnas sköt; vaknad hon finne den der.

Fjällstugan.

På den gräns, der Vermlands skogar
möta Norges höga fjäll,
står en stuga, grå, förfallen,
stödd mot bergets nakna häll.

Trång och liten är den boning,
som man der ser ensam stå,
men dess omkrets dock sig sträcker
genom kungariken två.

Sverges mark en hälft berörer,
men den andra Norges nått;
då du stugans golf har mätit,
har du i två riken gått.

Kommer dit en man från Norge,
vilsegången på sin färd,
gästfritt och med glädje mötes
han då af sin svenska värd.

Men till Norge i sin boning
bjuder han den svenske man,
som på vandringen bland fjällen
tröttad till hans koja hann.

Så på en gång svensk och norrman,
skogarnes och fjällens son,
af dem båda har han tagit
deras seder såsom lån.

Inom Norges gräns hans öga
slutes uti sömnens band,
men hans hjerta slår i Sverge,
drömmarens i tvenne land.

Kattegatt.

Ej dina vågor, Kattegatt jag glömmer,
fast fjerran dig, ej dina klippostränder,
der man i qvällen stundom hägring ser.
Helt visst uti ditt djup, det blåa, gömmer
du mången skatt, förd ifrån fjerran länder,
som dina vreda stormar vräkt ditner.

Som barnet ler i milda oskuldsdrömmar,
kan du ock le, i stilla dvala sluten,
och knappt en krusning röjes af din våg.
Men kommer stormen då med lösta tömmar,
snart blir den frid, som nyss du egde, bruten,
och vilda tankar fylla opp din håg.

Har väl en stjerna ifrån fästet neder
till jorden sjunkit i den mörka natten,
att sprida uti den sitt klara sken?
O nej, det är en fyrbåk, hvilken breder
sin glans utöfver hafvets vida vatten,
som nu af honom får sitt ljus allen!

Hur afundsvärd din lott mig tyckes vara,
du gamle lots, hvars låga hem man røjde
der strandens nakna klippor höjde sig.
I lugnet blid, vid hvarje hotfull fara
ditt mod med den i jembredd ock sig höjde
och ofta den besegrades af dig.

De vilda svanor, hvilka vågen plöja,
man stundom ser till strandens bugt sig närma,
att snäckor plocka på dess hvita grund.
Då får man höra dem de toner höja,
som silfverklockors mjuka tonfall härma,
helst i den solbeglänsta morgonstund.

Och stormens vän, den hvita måsen, hastar
till hafs hvar morgon från sitt hem i viken,
der nattens korta ro han njutit har.
Midt i sin flygt han som en pil sig kastar
och skjuter ner i djupets dunkla riken
och glad med sig sitt rof i rymden tar.

Nu solen sjunker ned i djupets sköte,
o hvilket färgspel hon kring rymden breder;
se hafvet sjelf ses rodna vid dess brand!
Fast gamla natten stämt med jorden möte,
I, Ägirs döttrar, ro ej ger hon eder,
I måsten ila ifrån strand till strand.

Då underbara sånger sjunger vågen,
från tidens första gryning ständigt hörda,
men ej förstådda dock af menskors slägt;
och stjernorna på höga himlabågen,
af tidens, livvets vexling ej berörda,
i djupet spegla praktfull skimmerdrägt.

Så samlar minnet hop de spridda dragen
af hvad, o Kattegat, på dina stränder
jag i min ungdom skådat mången gång.
Hvad minnet gömt jag ställer fram i dagen
och som en gammal vän till dig jag sänder
från fjerran trakt min helsning uti sång.

Vinbergs prestgård.

Som barn jag ofta stälde hit min stig
utöfver hedar och de dystra bergen,
som fastän allt i grönska klädde sig
dock ständigt stodo i den gråa färgen.

Ett minne var det, som mig häråt drog:
det gamla herdetjell jag skåda ville,
der först sitt öga upp mot ljuset slog
en skald, ett af sin samtid hedradt snille.

Här var, Dalin, ditt hem i flydda dar,
här lekte du, och här bland dessa träden,
der lilla strömmen sorlande framfar,
sjöng du som yngling dina första qväden.

Men snart din ungdoms glada tidsfördrif
och friden i din hembygds lugna dalar
du bytte bort emot det orons lif,
som mötte dig i kungaborgens salar.

Om qvar du dröjt här i ditt barndomshem,
du dina lefnadsdagar sett försvinna
kanske långt mera lyckliga, än dem
du gick att uppå fjerran stränder finna.

Här i naturen och bland bygdens folk,
långt skild från sträfvan emot ärans höjder,
du blifvit folkets skald, kanske en tolk
af enkla landtmäns sorg och deras fröjder.

Om högre skådeplats du önskat, då
från höjder, som din fosterbygd begränsar,
du kunde sett ett haf med vågor blå
i morgon- eller aftonsolen glänsa.

Då hade dina sånger — glömda nu —
qvarlevvat än i månet känsligt sinne. —
Dock nog i sång och forskning gjort har du,
att Sverige aldrig glömma skall ditt minne.

Det införlifvadt med ditt tidehvarf
skall af de kommande ej heller glömmas.
Och hvad du gaf en efterverld som arf,
skall rättvist utaf denna ock bedömas.

Ättra ån.

Stilla i vinterskruden
synes här allting stå;
Knappt förnimmer du ljuden
från den sorlande å.
Kölden, som lifvet söfver,
laggt sin brygga utöfver
strömmens ilande svall,
byggd af isens kristall.

Vänligt dock vindar sjunga
snart i ilande lopp.
Lifvet, det friska, unga,
väckes ur dvalan opp.
Friad från isens pansar,
elfvens bölja framdansar
att i hafvet till slut
lemna sig som tribut.

Laxen från fjärdar vida
ställer då hit sin färd.
Att mot vågorna strida
är han från fordom lärd.
Här han älskar att vara
bland de strömdrag klara,
der han med hastig fart
visar sin styrkas art.

Ättra å, huru ringa
börjas din stilla färd!
Under loppet dig bringa
många flöden sin gärd.
Hur dina vägar krökas,
ständigt din massa ökas.
Härdad, af småländsk stam,
går du din bana fram.

Inga seglare plöja
på din skyndande stråt.
Der får man endast röja
fiskarens enkla båt.
Men vid strömfårans kanter
ser man dalar och branter
bära i sina drag
ett romantiskt behag.

Skönare strömmar finnas,
än du, slingrande å,
men det är ljuft att minnas
dig, som du är, ändå.
Barndomens minne målar
sina bilder med strålar,
hvilkas glans ej förgår
trots de hänsvunna år.

Hafvet, som ut sig sträcker
vida som blicken ser,
högre tankar väl väcker,
starkare intryck ger;
Men ej ens för det stora
vill jag minnet förlora
af hvad som endast fått
anspråkslöshetens lott.

Ljungheden.

Milslångt sträcker sig den öde heden,
 endast täckt af ljungens bleka grönska.
 Tynande den är som hade elden
 härjande berört dess svaga qvistar.
 Ej ett träd sin krona ut här breder,
 att med vänlig skugga vandrarn svalka.
 Ej en källa synes, vid hvars spegel
 Solens barn, de hulda blommor, födas.
 Allt är öde. Tystnaden här råder.
 Och naturens starka näringssafter
 ha ej kraft att återlifva, skapa. —
 Fordom dock hur var det annorlunda!
 Då utsträckte här den starka eken
 sina grenar, brottandes mot stormen;
 björken, som en brud, sin gröna krona
 blygsamt höjde öfver källans yta;
 furan med ungdomlig kraft sig höjde,
 skådande utöfver nejdens skönhet.
 Der nu tystnaden och stillhet herska,
 ljödo fordom sångens glada toner,
 huldt besvarade af lundens eko.

Öde hed, hvem har väl dig förhärjat,
skapat all din fågring till en öken,
der ej lifvet mera föds och blommar?
Menniskan — blott hon din skönhet plundrat.
Dina barn, de sekelgamla träden,
fölla för dess hand, för henne fölla
deras ättlingar, som sprida skulle
skugga öfver det nu nakna fältet.
Men du hämnats. Bo ej någon bygger
på din slätt, der dyster tystnad råder.
Menskan skyr sin egen härjnings frukter. —
Ostörd nu af henne får jag drömma
om den gångna tid, då skönhet bodde
uti dina skuggors hägn, de svala.
Nu när vårsol glöder, får du drömma
huru skönt du smyckades af blommor
uti flydda, evigt flydda vårar.
Såsom du, i lifvet har ock mången
sett förtrampad all sin fröjd och glädje
och står öde och som du förhärjad,
och i ensligheten har blott minnet,
som förljufvar stundens bittra saknad.

Fortuna.

Den gamle lots vid stranden stod
och utåt hafvet såg,
som, efter nattens stormar trött,
helt tyst och fredligt låg.

Han efter sådan stormfull natt
sett månget skepp i nöd,
vinddrifvet mot de hvassa skär,
till hvilket hjelp han bjöd.

Nu intet såg han; lugnt var allt.
Af rosig morgonsky
bepurprades det vida haf,
då dagen syntes gry.

Och strandens fåglar flögo kring
med höga jubelskri
och gladdes af, att nattens storm
var längese'n förbi.

Hvi tårades väl lotsens blick,
hvi mörknade hans drag,
då allt omkring var ljust och gladt
den sköna sommardag?

Ej skepp, — en ensam plankan blott
hans vana öga fann
helt nära stranden, och hvad den
betydde visste han.

»Fortuna» stod med gyllne skrift
på spillran, som flöt fram.
Ack, denna hade varit nyss
på ståtligt skepp en stam.

Blott namnet, som en gång det bar,
kom räddadt in i hamn;
»Fortuna» sjelf med last och män
låg sänkt i hafvets famn.

Det var som spillran, hvilken flöt
mot stranden, förde än
de sista, sorgsna afskedsord
från de förgångna män.

Med vemod lotsen plankan tog
upp utur hafvets famn.
Som prydnad öfver stugans dörr
blef satt det stolta namn.

Der står det ännu denna dag
med sköna, gyllne ord.
Ack, lyckans gunst är vanskelig
på hafvet som på jord!

Sparf-stugan.

På ödslig hed en stuga står,
känd sedan barndomsdar.
Fast icke sedd på månget år,
jag henne glömt ej har.

Ej skogen henne skugga ger,
af intet är hon skymd.
Hur vidt omkring än blicken ser
är en omätlig rymd.

Der syns blott heden och en strand,
der nakna klippor stå,
och nedan dem i solens brand
det vida haf, det blå.

Som byggd till sparfvans näste blott
tycks stugan liten, trång;
och mången den helt nära gått,
som knappt den märkt en gång.

Och ofta se'n, då ögat såg
de höga, stolta slott,
jag tänkte på den kojan låg,
täckt med ett torftak blott.

Ja, ofta ock, när livvets strid
gjort stunden allvarsam,
hon hägrade, en bild af frid,
för mina tankar fram.

Den gamle trädgårdsmästaren.

—o—

Helt visst ej jag och kanske icke heller
skall någon af min slägt de frukter njuta,
som en gång fram utur de träden skjuta,
dem nu jag ympar och i rader ställer.

Mitt lefnadsträd, en åldrad stam, snart fäller
de sista bladen. Inga vårar gjuta
ny kraft till det; mot jorden syns det luta,
och ej af lif dess vissna krona sväller.

Min glädje är att vårda dessa stammar,
som, späda än, en gång till andra tider
så frukt som blomma skola tacksamt skänka.

Då hvilar jag i grafvens stilla kammar.
Men medan qvällsol än sitt skimmer sprider,
vill för en morgondag jag verka, tänka.

Fiskarflickan.

Din lätta julle gunga
jag ser på fjärden blå,
der friska vindar sjunga
och fria böljor gå.

Så glad du är i hågen
som hafvets friska vind,
du sköna barn på vågen
med rosor på din kind!

Säg, har ditt klara öga
sin glans af böljan fått?
Männ' utaf fästet höga,
så strålande och blått?

Du unga, sköna tärna
uti din lätta båt,
hur följde jag ej gerna
din färd på solglänst stråt!

Väl i de djupa hafven
är sedan tusen år
mång härlig skatt begrafven,
den ingen skåda får.

Ditt unga hjerta gömmer
en skatt mer rik och skön,
och om den skatten drömmer
jag som min sångarlön.

Fosterlandet.

Väl Dante sagt: »för mig ett fosterland
den vida jorden är», men fick besanna
att ej så var, då ifrån Arnos strand
han drifven blef, i fjerran trakt att stanna.

Hur brann hans åtrå, att få dit en gång
sin pilgrimsfärd med helig andakt ställa!
Man hör hans längtan ljuda i den sång,
som flutit ur hans hjertas varma källa.

Nej, fosterland, du är ej blott ett ord,
du sanning är och verklighet i lifvet.
Du älskas lika, om i isig nord,
om du i södern blef till hemvist gifvet.

För dig är ljuft att lida, ljuft att dö,
för dig ej tunga kännas mannens pligter.
Sin svett dig dagkarl'n ger, dig blomsterströ
de stora skalder uti varma dikter.

Allt annat kan förgå, du blir dock kvar,
detsamma uti alla lifvets skiften.
Du ger ditt skydd åt barnets glada dar
och lyser slutligt frid utöfver griften.

Du älskas ständigt. Hvar vi dröja än,
ej löses det af kärlek knutna bandet;
vår bästa tanke vänder dock igen
till det än aldrig glömda fosterlandet.

Den tanken höjer mannens kraft och mod,
då mången gång bekymren honom tära,
att än i lifvet ingen ensam stod,
som har ett fosterland att älska, ära.

Våren.

Med glädje helsen I våren,
du lärka i molnfri rymd,
du trast bland skogarnes dunkel,
för människors blickar skymd!
Och du, o bäck, som framdansar
bland gröna stränder åstad,
är det ej den nyfödda våren,
som gör dig så språksam och glad?

Hur vårens skapande ande
omformar till skönhet allt!
Sjelf molnet med guld och purpur
smyckar sin lätta gestalt.
För bördan af snö ej svigtar
den smidiga björkens gren;
Hör, hur bland gungande löfven
nu fågeln sjunger alltren!

O vår, hvad trollkraft du eger!

Se från den åldrade stam,
som syntes förhärjad, kallar
ånyo lifvet du fram.

Och hjertat, i hvilket saknad
re'n länge sin bostad haft,
sig känner ånyo föryngradt
utaf din lifvande kraft.

O du som tviflande vandrar
bland all den tjusande prakt,
naturen såsom ett offer
framför dina blickar lagt:
Säg har du någonsin läsit
uppståndelsens glada text,
så skön som blomman den tolkar,
der fram ur mullen hon växt.

Det skygga mörkret och kölden
uti ett evigt förbund
mot ljuset länge ha kämpat,
men vika nu bort hvarje stund.
Du segrar, härold för dagen,
utöfver skuggornas slägt,
och skänker härjade jorden
en ny och blomstrande drägt.

Utaf din skapelse ingen
förgäter du från din höjd,
men gifver åt hvarje väsen
i stoftet känslor af fröjd.
O den som så kunde lefva
och kalla till sällhet opp
hvad som förtrampadt, förhärjadt
blef under tidernas lopp!

Sångens hem.

När en sång jag dikta vill
jag till skogen går,
lyssnar till den glada drill
sångarfågeln slår.

Som från barndomsår en sång
kär och välbekant
ljudar bäckens muntra språng
utför klippans brant.

Vindens sus bland vissna blad
ljudar för min själ
som en dyster serenad,
som ett ömt farväl.

Nya toner åter opp
vakna i mitt bröst.
Gamla minnen, nya hopp
finna här en röst.

Här bland skog och grönklädd jord,
från hvar oro fri,
finner lösta tanken ord,
orden melodi.

Sommarregnet.

Hur friskt och gladt är allt! Den milda skuren
af sommarns sky har med sitt rika flöde
upplifvat, nyfödt allt uti naturen,
som nyss stod vissnadt, härjadt, gulnadt, öde.

Ej sädens gyllne ax nu mera böja
som förr sig neder emot jordens sköte;
af regnets flod bevattnade, de höja
på nytt sig upp mot himlaljusets möte.

Än är ej slut på korta blomstringstiden,
I vårens döttrar! Än kring fält och lunder
ert doft, o blommor! åter I utspriden
i morgongryningens och qvällens stunder.

Och bäcken, sinad nyss i middagsbranden,
nu speglar åter sina gröna stränder.

I hundra bugter närmar han sig stranden
förr'n han sitt flöde ned till insjön sänder.

Regnbågen öfver holmarne och sunden
en brygga hvälft; dess färger underbara,
i ständig skiftning mot den dunkla grunden
af molnets väggar, lysa dubbelt klara.

Tyst, sång! och lyssna till den skald naturen
har till sin älskling valt, hvars toner rena
ut öfver nejden ljuda ifrån furen,
och kraft och välljud uti sig förena.

Han bäst kan tolka huru glädjen fyller
naturens bröst och lifvar hvarje väsen,
då aftonsolen såsom nu förgyller
den gröna skog, de dagbegjutna gräsen.

Midsommarsolen.

—○—

Nu står din sköna skapelse re'n färdig,
du höga sol! I sommarns fulla drägt
dig är hon, är det höga ursprung värdig,
som henne upp ur vinterns dvala väckt.

Till rosens blad du skänkte purpurfärgen,
och sippan blef, liksom din himmel, blå.
Med mossans grönska du betäckte bergen,
som fordom stodo ödsliga och grå.

För alla hade du en glädjens strimma,
och minsta strå af dig ej bortglömdt blef,
och tunga tankar, liksom dalens dimma,
med dina strålar du i fjerran dref.

Ty ljus och klarhet, lifvets herskarinna,
de följa utan vexling dina spår,
och hvart du blickar skuggorna försvinna,
och lifvet fram ur nattens sköte går.

Förbrände du ock någon dagens lilja,
som icke tålde dina strålars glöd,
var det dess svaghets skuld, men ej din vilja;
att dö i strålar är en härlig död.

Lys nu som förr utöfver fält och lunder,
sjunk långsamt neder och stig tidigt opp,
och mogna med din eld i höstens stunder
den rika grödan, odlarns glada hopp!

Då våra fält, som nu stå rika, sköna,
af vintern plundras, låt oss äfven då
din anblick stundom ibland molnen röna,
att ljuset i vår själ ej slockna må.

Smultronplockning.

Med outtröttad fot, fast bar,
hon vandrar uti skogen,
der nu i sommarns vackra dar
står smultronskörden mogen.

På säker plats hon satt sin bror,
som ej sett somrar fyra;
sjuårig sjelf, *hon* är ju stor,
har mycket att bestyra.

Från tufva och till tufva hon
med lätta steg ses träda,
för att ej skada fåglars bon
med deras ungar späda.

Ej dem hon rör. Ett smeksamt ord
för dem hon endast eger,
der de bland ljungens lätta jord
valt sina gömda läger.

Snart är den lilla korgen full
med smultron, mogna, röda.
Belysta utaf solens gull
de såsom purpur glöda.

Linnea med de klockor små,
så friska som dess kinder,
förgätmigej, som blicken blå,
till slut hon sammanbinder.

Med smultron och med blommors skatt
förutan rast och hvila
dit brodern blef i gräset satt
hon syntes sedan ila.

Hans väntan blifvit honom lång
och mattadt vardt hans öga;
han slumrat in vid vindens sång
uti de granar höga.

Hon då med ropet af hans namn
ur slummern honom väcker,
och strax mot henne glad sin famn
den lille pilten sträcker.

Som nyss utflugne fåglar små
hörs qvittra uti lunden,
så jollra med hvarann de två
i klara morgonstunden.

Om fattigt än är deras hem,
de sjelfva äro rika,
ty allting blomstrar omkring dem
och inom dem tillika.

Höstens nordanvind.

Dödens budskap jag er bringar,
 sommarns blommor: af en flägt
 ifrån mina kalla vingar
 plundrad blir er sköna drägt.
 Långe nog I blomstrat alla,
 tjusat fjäriln med er prakt;
 förr än morgon gryr I falla
 måsten för min herskarmakt.

Du, som dig okufvad menar
 kunna trotsa tidens lag,
 starka ek med knutna grenar,
 dina blad dock plundrar jag.
 Dermed måste jag mig nöja,
 ty, fast stark, jag ej förmår
 att den fasta stammen böja,
 som orubbad ständigt står.

Hundra vårar sett dig kläda
naken stam med nya skott.
Kan väl sådant prål dig gläda
se'n du ålderns mognad nått?
Bort med bladen! Jag dem rycker
ned och långt i fjerran bär.
Mera skönt jag allting tycker
då det naket, plundradt är.

Länge, allt för länge gästat
sommarn har på denna kust,
trodde sig här kanske fästat
ständigt hem i ostörd lust.
Bort, o sommar, jag dig jagar!
Nu är kommen höstens tid,
kalla nätter, mulna dagar,
fulla utaf stormars strid.

Så i höstens mulna stunder
nordanstormen sjöng sin sång,
då han öfver fält och lunder
vredgad stälde fram sin gång.
Blott förödelse i spåren
följde hvart förhärjarn gick.
Vissnad skapelsen af våren
nedsjönk i ett ögonblick.

Vill du, vreda storm från norden,
räkna som en seger, säg,
den förödelse kring jorden,
som du sprider på din väg?
Såsom krigarn på sin bana
ständigt härjande framgår,
så ock du, men skapa, dana
något stort du ej förmår.

I November.

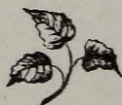
För nordanstormens ilar ned
sin krona eken fälde,
och fåfång var den strid hon stred
mot deras starka välde.
Naturen bäddar nu sin graf
åt väsen, som förr lif hon gaf.

Men ibland bilder, som om död
och om förvissning tala,
med sina friska blommors glöd
ej slutet än i dvala
en törnebuske står än grön
och som i flydda dagar skön.

Hvem gaf dig, planta, näringskraft,
att ännu blommor föda
med en ej minskad alstringskraft
i dar, som allt föröda?
Du ensam i den hela trakt
har än behållit sommarns prakt.

Midsommarsolen såg din glans,
såg dina blommors skara
omsväfvade af fjär'lars dans
och trägna bien vara.
Novembersolen skön dig ser,
men ingen fjärl synes mer.

Det måste vara skönt att så
ännu i höstens tider
sig uti blommor kläda få
och att, fast vintern sprider
kring fälten ut sin hvita snö,
med röda rosor den beströ.

Blomsterfröet.

J jordens sköte hvilar
det lilla blomsterfrö,
och nordans kalla ilar
deröfver drifvor strö.
Djupt ned i mullen bäddadt,
det dröjer stilla der,
från hvarje fara räddadt,
som kölden med sig bär.

Men många hinder stänga
det qvar i jordens grus,
ej kan sitt skal det spränga,
långt skildt från solens ljus.
Så ligger det och drömmer
i kanske långa år,
då ut sin fägring tömmer
kring jorden mången vår.

Fast skildt från solens möte,
har det om ljuset drömt
och djupt i jordens sköte
sin lifskraft troget gömt.
En dag det skall framträda
ur nattens rike opp
och skönt sin stängel kläda
med blommor och med hopp.

Vårbild.

Nyvaknad vår att skåda
 jag ut i lunden gick,
 men vintern der sågs råda,
 som förr i ödsligt skick.
 Der låg den hvita drifvan
 ännu orubbad kvar
 och under den gullvifvan
 i fängslet slutet var.

Men förr'n min vandring sluta
 jag fick, en bild af vår
 dock skulle jag få njuta,
 hvars minne ej förgår.
 Jag såg ett barn, hvars sinne
 bland vinterstormars strid
 hos sig slöt våren inne
 och oskuld, glädje, frid.

Så gladt som lärkans qvitter
i solig morgonstund,
då daggen ännu sitter
på bladen i hvar lund,
och vestanvindar hviska
en hyllning till hvar knopp;
så barnets röst, den friska,
ljöd full af fröjd och hopp.

Då bort jag vintern glömde,
och fast kring dal och höjd
snömassor ut sig tömde,
ej störde de min fröjd.
Jag mindes dessa åren,
då sjelf ett barn jag var,
som ständigt glada våren
uti mitt sinne bar.

Svalan.

Tack för ditt val af bostad, snabba svala,
 du nordens sommargäst! Ditt lilla näste,
 ditt lugna hem, du, konsterefare, fäste
 intill mitt fönster, på dess utsprång smala.

Det skydd du funnit der, vet du betala
 med sång, då från din flygt mot himlens fäste
 du återvänder. Här du gerna gäste
 tills jorden åter sluts i vinterns dvala!

Om trångt ditt lilla bo du stundom finner,
 med några snabba vingeslag du hinner
 långt ofvan jordens krets emot azuren.

Ej stillhet älskar du och verklös hvila,
 din håg dig bjuder att i kretsar ila,
 af rastlös, aldrig tröttad vinge buren.

Hösten.

Ett vissnadt blad! Ack ja, nu ser jag flera;
 med hvarje stund sig öka deras tal,
 och nordanvinden kännes komma sval,
 att emot sommarns dröjsmål protestera.

Hvar äro trast och lärka? Ingendera
 af dem i skogen eller rymdens sal
 nu höres sjunga kärleks fröjd och qual
 och prisa ljuset, ack! så matt numera.

Naturen följer nu som förr den lag,
 som bjuder natten vexla om med dag
 och låter hösten sommarns spira taga.

Men hjertat vill ej vänja sig dervid:
 det saknar sommarn och dess ljufva frid,
 då stormarne kring öde trakter jaga.

Vårblommorna.

Tidig blomning, tidigt frö!
Sedan återstår att dö
och i jordens sköte gömmas
och att, glömmande, förglömmas.

Vårens blommor! eder lott
äfven menskoslägtet fått:
blomstring under korta tider,
vissning, glömskans natt omsider.

Sångarfärden.

En lärka öfver hafvets våg
mot norden styrde glad sitt tåg.
Hon ville vårens budskap vara
och sjunga der med toner klara.

Dess vinge mattades alltmer
och snart hon sjönk i djupet ner,
det kalla djup, der sångarglöden
blef utsläckt af den grymma döden.

Sitt mål hon hann ej. Hennes graf
blef bäddad i det salta haf,
och ingen hennes minne gömmer,
då våren ut sin skönhet tömmer.

På vandringen i diktens värld
ock mången, tröttad på sin färd,
nedfaller, lilla lärkans like,
förrän han nått det skönas rike.

Ringsjön.

Vid strand, som insjöns bölja slår
uti en evig strid,
der såg man uti forna år
en boning hög och vid.
Blott rikdom kunnat dana
ett sådant hem, der allt,
hvarhelst man ville spana,
af skönhet bar gestalt.

På torn, som höjde sig mot skyn,
än dröjde solens sken,
fast hon af skogens mörka bryn
var bortskymd längesen.
Och rika egor sträckte
sin gröna gördel ut;
så vidt än blicken räckte
såg man ej deras slut.

En adlig fru, stolt i sin håg,
der herskarinna var.

I hennes blick och väsen såg
man stolthet mot en hvar.

Hon aldrig pröfvat hade
den bleka nödens lott,
och skatt till skatt hon lade
i hvalfven af sitt slott.

En qväll hon satt vid insjöns strand
på klippans höga brant.

En ring sågs på dess hvita hand
med praktfull diamant.

Hon tog den stolt i hågen
ifrån sitt finger då,
och sänkte den i vågen,
som skimrade så blå.

Som stjernskott uti vinternatt
han glänste och försvann;
men qvar hon än på klippan satt
tills nattens stjerna brann.

Hon icke ånger kände
för handling, som blef gjord,
men till sitt folk sig vände
och talte stolta ord:

»Om hvarje dag det hela år
jag böljan offer gaf,
min rikdom icke dock förgår,
ej blir jag arm deraf.
Så vidt som aldrig ringen
jag återskådar mer,
så visst är ock, att ingen
mig arm och fattig ser.»

Dock den hon skulle återse:
förrn nästa dag förflöt
kom gamle fiskarn för att ge
sin fångst ur böljans sköt.
I gäddans svalg man finna
då fick den gyllne skatt,
som af sin egarinna
blef sänkt i böljans natt.

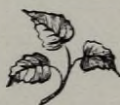
Då bleknade den stolta fru
och mindes hvad hon sagt.
Med ett förmätet sinne ju
hon manat hämdens makt.
Men snart hon dårad glömde
den varning som hon fått.
Som förr hon ständigt drömde
om rikedomar blott.

Men rikdom föder öfvermod,
och öfvermodet sorg.
olyckan redan väpnad stod
att krossa hennes borg.
Sin låga blixten sände
mot den i nattens stund;
den höga byggnad brände
då ned till markens grund.

Af alla sina skatter blott
hon egde ensam kvar
den ringen, hvilken förr hon fått
igen ur sjöns förvar.
Som fordom stolt, dock sinnet
blef till förtviflan bragt
vid aldrig glömda minnet
af forna tiders prakt.

En hydda blef till henne skänkt.
Dit slutligt kom en gäst,
på hvilken förr hon icke tänkt
vid mången yppig fäst:
Den gästen hette nöden,
så stapplande och svag.
Ack, lycklig den, hvares öden
ej sett dess tärda drag.

För ödmjukhet då öppnad blef
dess hjertas stängda dörr.
Den stolthet hon ur sinnet dref,
som deri bodde förr.
Hon fann att lifvet eger
en skatt, förnöjsamhet,
som vida öfverväger
all lyckans härlighet.

Julottan.

Skönt upplyses Katarina kyrka
utaf ljus i tidig morgon tända;
orgeln i de höga hvalf och gångar
höres sina djupa tonfall sända.

Hvarje ålder samlats der att helsa
glad den stora och den helga dagen,
julens dag, och uti månget hjerta
kom en frid, ej ifrån jorden tagen.

Der var ock en man, af år ej nedböjd,
men af fattigdom dess kraft var bruten,
på den bleka, på den vissna kinden
mången bitter tår blef nedergjuten.

Och ett barn på hulda fadersarmar
till sitt bröst han tryckte ömt och sakta,
Ack! den lilla, knappast skyld för kölden,
var ock med att templets ljus betrakta.

Såg hon då, hur faderns tårar runno,
oskuldsfullt och mildt hon sträckte handen
att dem torka bort, hans kinder smekte,
lik en engel ifrån himlalanden.

I den armes blick och på hans panna,
på hans kind, af nödens smärta härjad,
friden kom liksom en aftonrodnad
när i hafvet solen nyss är bergad.

Och i templet fanns väl något hjerta,
sällt som tiggarns, då han syntes trycka
mot sitt bröst sin späda, hulda dotter,
all hans fröjd, hans enda hopp och lycka?

Kungakronan.

Med lockande försåten
jag söker böljans barn,
och för här med i båten
så krok som ref och garn.

Min fångst så glad jag bringar
i dagen, väntansfull;
men säg, hvad är som klingar
liksom det rena gull?

Hvad härlig glans som skiner
ifrån den funna skatt!
Med perlor och rubiner
är kronan rikt besatt.

I grumligare vatten
mång' furste fiskat har,
förrän han vunnit skatten,
en kungakrona klar.

Jag vann den utan möda:
månn nu jag konung är,
då kronans guld, det röda,
jag på mitt hufvud bär?

Ej kan jag henne bära,
för mig är hon för tung.
Helt visst bekymren tära
den som skall vara kung.

Nej, om ett val jag hade
att med den tronen få,
jag henne åter lade
ned i den djupa å.

Och gick min teg att sköta,
som gyllne skördar bär.
Der är jag kung. Ej möta
mig hat och otack der.

(Poemet afser den guldkrona, som af en person, sysselsatt med fiske, upptogs
ur Motala ström.)

En vinternatt.

Fjerran skogen stormen hven,
den kalla vinterqväll.

Ej lyste månens klara sken
ned till det glömda tjäll,
der uppå plågans läger matt
en åldrig enka låg,
vid hennes sida dottern satt
med sorgen i sin håg.

Mörkt som derute äfven var
i stugan, kall och trång.

Der dröjde sorgen trogen kvar
i vinterqvällen lång.

Fast uti mången svår gestalt
man ser den bleka nöd,
är hungern värst; man saknar allt,
om man ock saknar bröd.

Att hemta det den unga gick
bort med förtvifladt mod.
Hon talte ej, men hennes blick
den gamla väl förstod.
Till fjerran byn, der kyrkan står,
hon stälde nu sin stig.
Ack arma! först du kyrkan når
då grafven öppnar sig.

I hvirflar snön kring henne flög,
kall blåste nordanvind.
Sig kölden uppå henne smög
och kylde rosig kind.
Hon lifvas af en tanke blott,
som henne framåt för:
»hvad blifver väl min moders lott
om jag härute dör?»

Till slut hon sjönk på drifvans brädd;
fast kall och våt den var,
kom sömnens engel, rosenklädd,
och ljufva drömmar bar.
Ej mera väcktes hon igen
till verklighetens tvång,
ty döden kom liksom en vän
i vinterqvällen lång.

Och qvällen led, och det blef natt,
som släckte askans glöd;
men modern uti väntan satt
på dottern och dess bröd.
O nej, hon saknade nu blott
sin dotter, god och öm;
dess hunger längese'n förgått
vid bittra tårars ström.

Men natten gick, och såsom förr
kom dagen ljus och klar.
Man klappade på hyddans dörr,
men tyst derinne var.
Den gamla hade gått till ro,
hon följt sin dotter kär.
De följdes ock till samma bo,
som lifvets sista är.

På Höfvern.

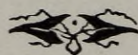
På insjöns tillfrusna yta
låg dimman dyster och kall.
Ej någon ljusglimt sågs bryta
sig emot isens kristall.
Den sjö, hvars böljor, förr klara,
afspeglat himmel och jord,
nu tycktes mig endast vara
till hem för ödslighet gjord.

En mulen himmel utsträckte
sig öfver skogar och berg.
Blott dystra tankar uppväckte
dess ödsliga, gråa färg.
Allt var så dvaligt och stilla,
en bild af skuggornas verld,
och töcknet sågs vandraren villa
uppå hans tveksamma färd.

Då plötsligt i skogen hördes
en klang af bjällror så klar.
En släde hurtigt framkördes
med frustande hästars par.
Skön, som du sällan får finna,
i slädan syntes en mö.
O, var det vårens gudinna
bland vinterns isar och snö?

Och genom dimman, som hängde
omkring den vidsträckta rymd,
en solens stråle framträngde,
ej mer af molnen bortskymd.
Det var som hade naturen
då känt en fläkt utaf vår,
af goda makter besvuren
att vakna i skönhetens spår.

Men snabbt som fördt utaf vinden
framilade springarnes spann,
och mön med rosor på kinden
för mina blickar försvann.
Mer syntes ej solens strimma
naturen tog en annan gestalt.
Och svept i en spöklik dimma
som fordom syntes nu allt.

Till de ringa.

Icke kända utaf verlden,
 som er sträfvan ej förstår,
 vandren I den stilla färden,
 som mot evigheten går;
 fyllen dagen med er möda,
 vaken än se'n sol är släckt,
 men inhösten ej den gröda,
 som af er till lif blef väckt.

Sällan föll en glädjestrinna
 på er nattomhöljda stig.
 Långsamt framgick mången timma,
 förande blott sorg med sig.
 Ingen klagan dock man hörde
 stiga emot himlen opp
 öfver öden, som förstörde
 alla edra glada hopp.

Om en himmel icke finnes,
der, se'n slut är lifvets strid,
hvila för den trötte vunnes,
och för dem, som kämpat, frid,
måsten I en sådan dikta
såsom hopp och tröst för er,
att ej under bördan svigta,
som mot jorden trycker ner.

Men han finnes. Ej förgäfves
dit sig vänder eder blick,
då det goda här förqväfves
och då lasten seger fick.
Icke blir den tro bedragen,
som emot det målet ser.
Visst som natten följs af dagen
öppnas den en gång för er.

Utaf ödets hand blef skrifvet
som er vandrings dystra lopp:
förbisedda uti lifvet,
glömda sedan det förgått.
Kämpen dock, om ej för seger,
för det rätta striden dock,
ty i strid för detta eger
nederlaget värde ock.

Aftronklämtning.

Vi gingo på slingrande stigen
igenom den grönskande skog,
der fågeln, förr'n hvila han sökte,
de sista tonerna slog.

Allt eljest var tystnad och stillhet.
Vi tego ock båda, vi två,
som vandrade jemte hvarandra
att hemmen, de aflägsna, nå.

Dock sedan vår kosa sig skilde.
Min vandring med vännen var gjord.
Vi dröjde att förrän vi skildes
få säga ett afskedets ord.

Då hördes från aflägsna templet
en klämtning, med sorgliga ljud,
den ljud, som ville den föra
från kyrkgårdens grafvar ett bud.

Det var som en aning om döden
då genombäfvat vår själ,
när slutligt med sorg i vårt sinne
vi bjödo hvarandra farväl.

Härnäst, då jag kyrkklockan hörde,
hvad sorg till mitt hjerta hon gaf:
hon ljud då med klagande toner
vid vännens nyss bäddade graf.

För sent.

För sent jag föddes till denna verld,
der ej en torfva vardt mig beskärd,
som min kan kallas, ty då, dessvärre,
allt hade redan en annan herre.

Hvarhelst jag såg mig i lifvet om,
för sent jag alltid till målet kom;
och för min sträfvan, om än så trägen,
stod något hinder alltjemt i vägen.

Om jag blef bjuden, en sällsynt gäst,
till någon lysande, glädtig fest,
var bord afdukadt och dans tillända,
förrän jag hunnit till stället lända.

Förbi mig, förda på skummig våg,
jag stolta skeppen framila såg;
jag rodde varsamt min lätta julle,
helt rädd ändock att han kantra skulle.

Och log mig lyckans gudinna mot,
mer snabb än min var dess lätta fot.
Jag aldrig lyckades henne hinna,
att af dess gunst en skärf mig vinna.

Så var det alltid: hvad bäst jag ment
i ord och handling — det kom för sent.
Min pil flög ständigt om målet miste,
att lugnt beräkna jag icke visste.

Att verket kröna nu återstår
blott att så sent jag ur lifvet går,
att slägt och vänner med harm då säga:
»för sent han också gick nu tillväga».

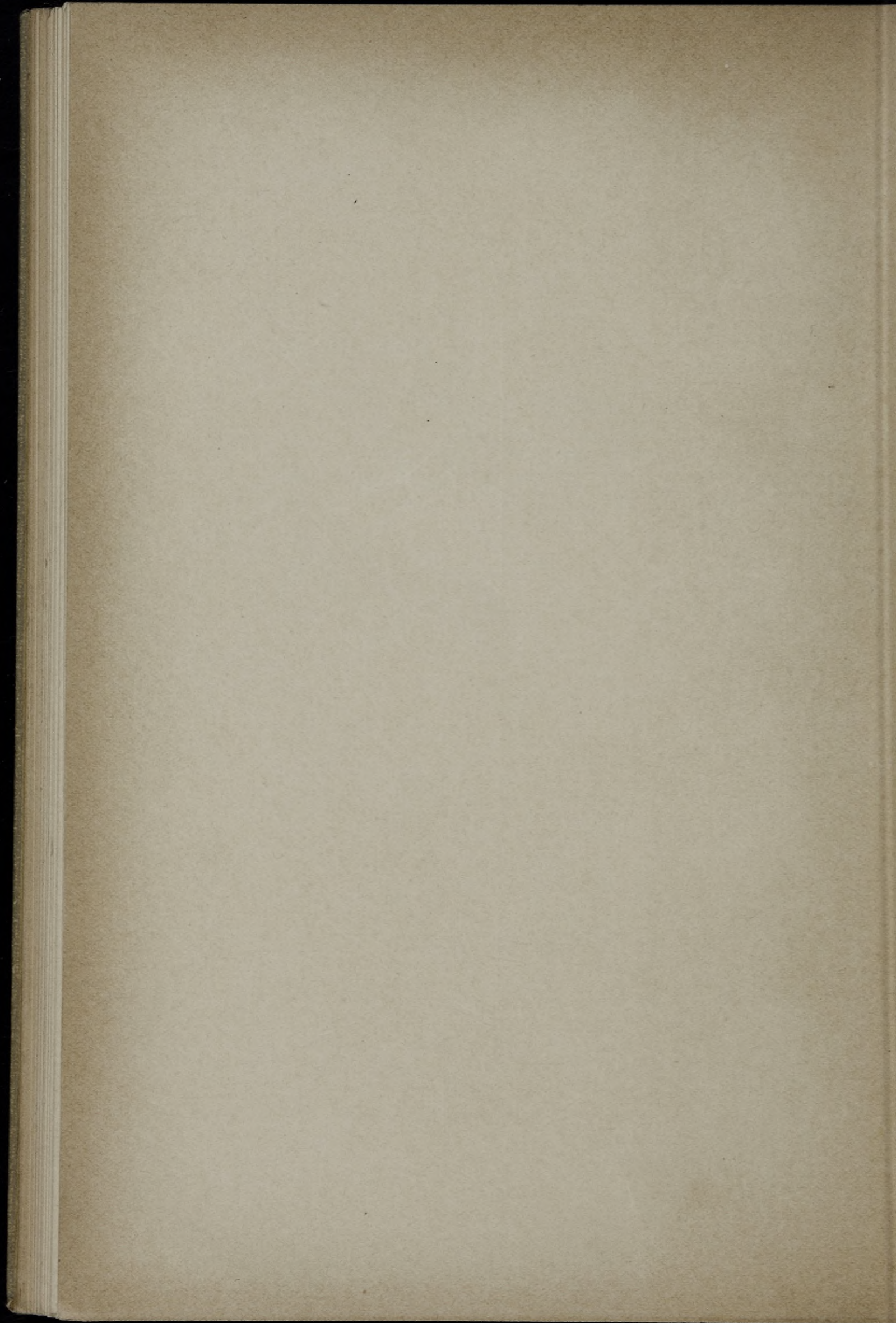

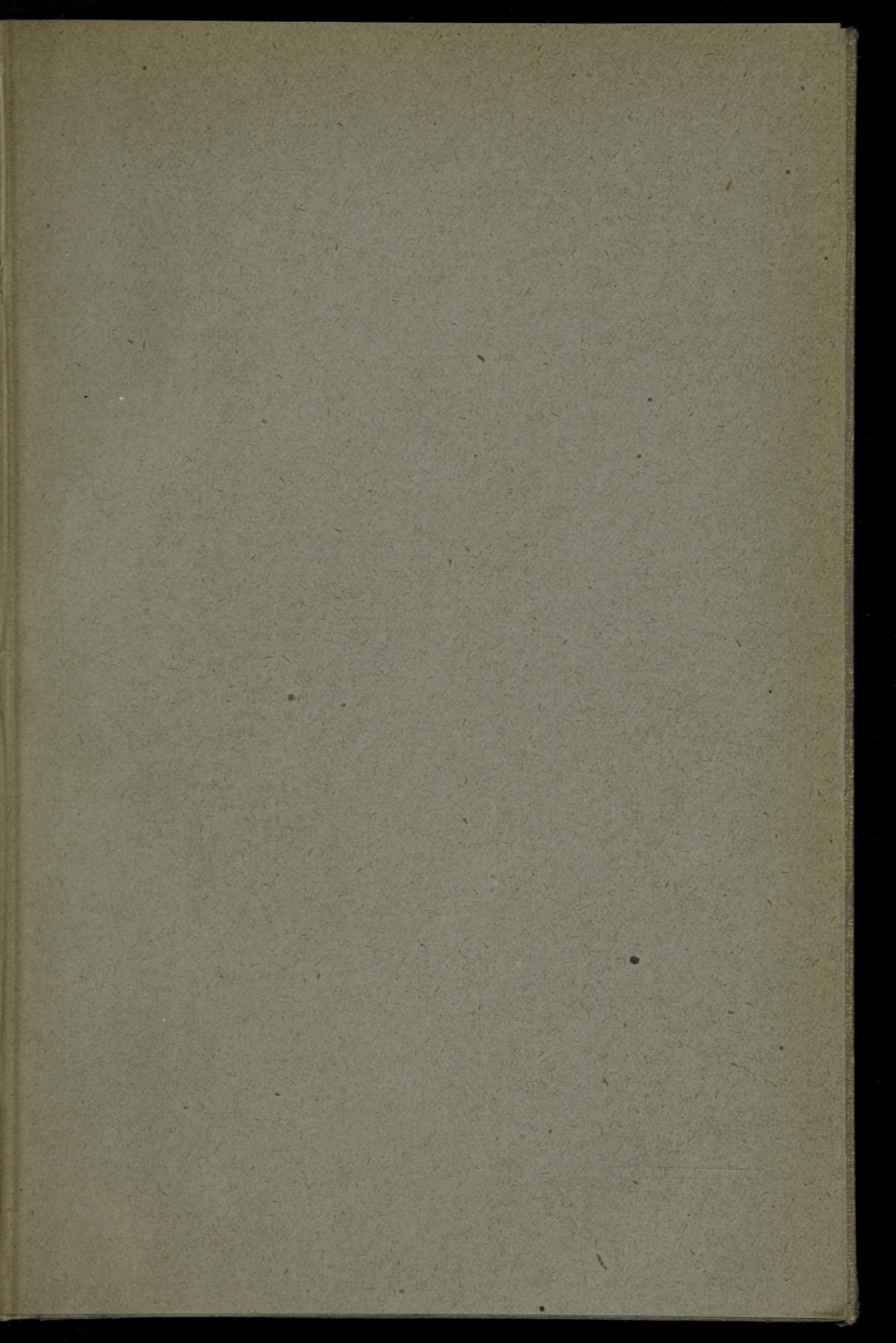
INNEHÅLL.

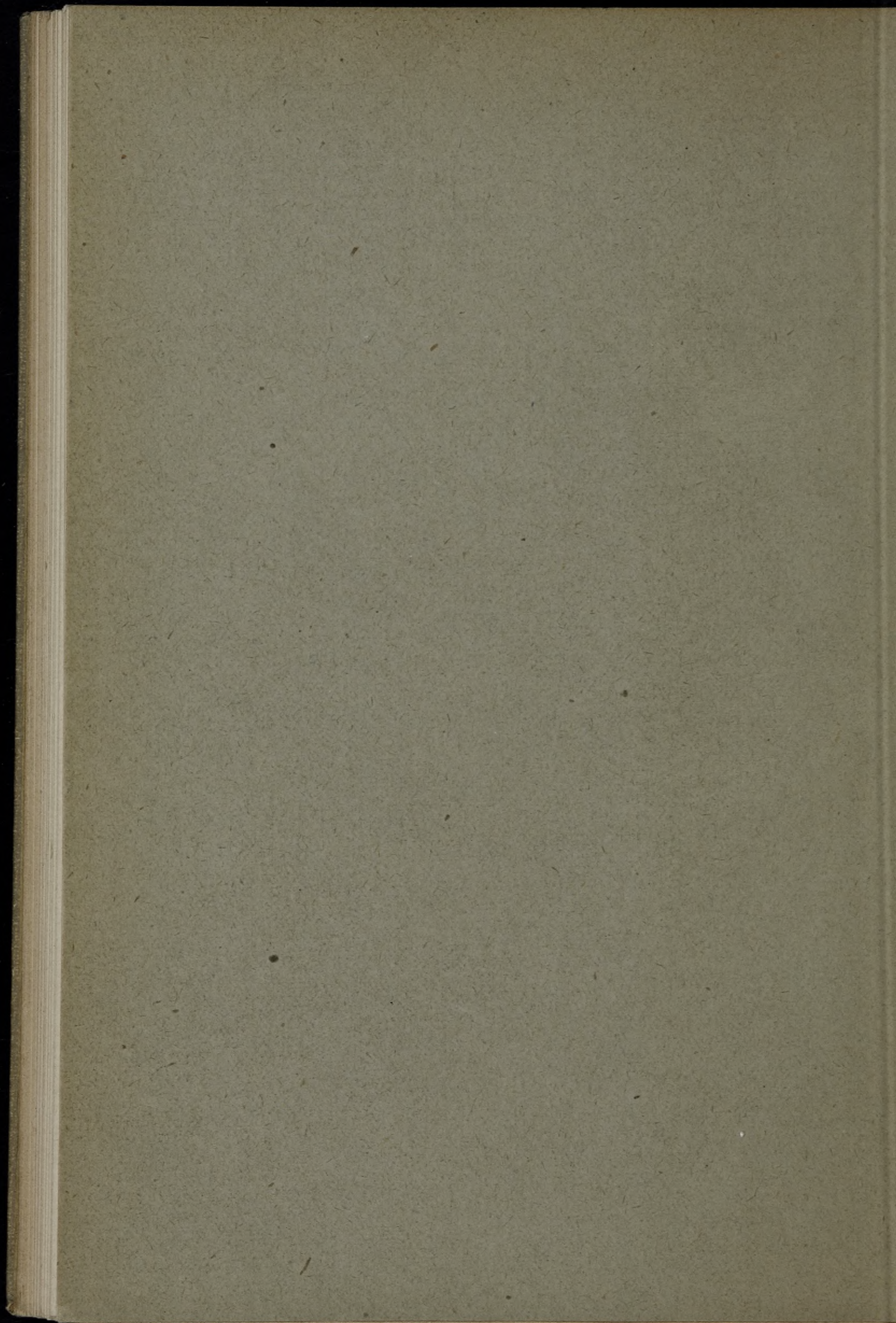
	Sid.		Sid.
Föresång	5	Den gamle trädgårdsmä-	
Morgonvandring	7	staren	65
Färjan i Klarelfven	10	Fiskarflickan	66
Masugnen	13	Fosterlandet	68
Björnjagten	15	Våren	70
Eldgnistorna	17	Sångens hem	73
Hackspetten	19	Sommarregnet	75
Den afslitna grenen	21	Midsommarsolen	77
Timmerflottningen	22	Smultronplockning	79
Qvarnen	25	Höstens nordanvind	82
Den gamle jägaren	27	I November	85
Vallgossen	30	Blomsterfröet.....	87
Berget	32	Vårbild	89
Fågelsång	34	Svalan.....	91
Skogselden	35	Hösten	92
Strömstaren.....	38	Vårblommorna	93
Insjön	40	Sångarfärden.....	94
Tallmon	42	Ring-sjön	96
Aftonvandring.....	44	Julottan	101
Fjällstugan*.....	46	Kungakronan	103
Kattegatt	48	En vinternatt	106
Vinbergs prestgård	52	På Höfvern	109
Ättra ån	55	Till de ringa.....	111
Ljungheden	58	Aftonklämtning.....	113
Fortuna	60	För sent.....	115
Sparfstugan	63		

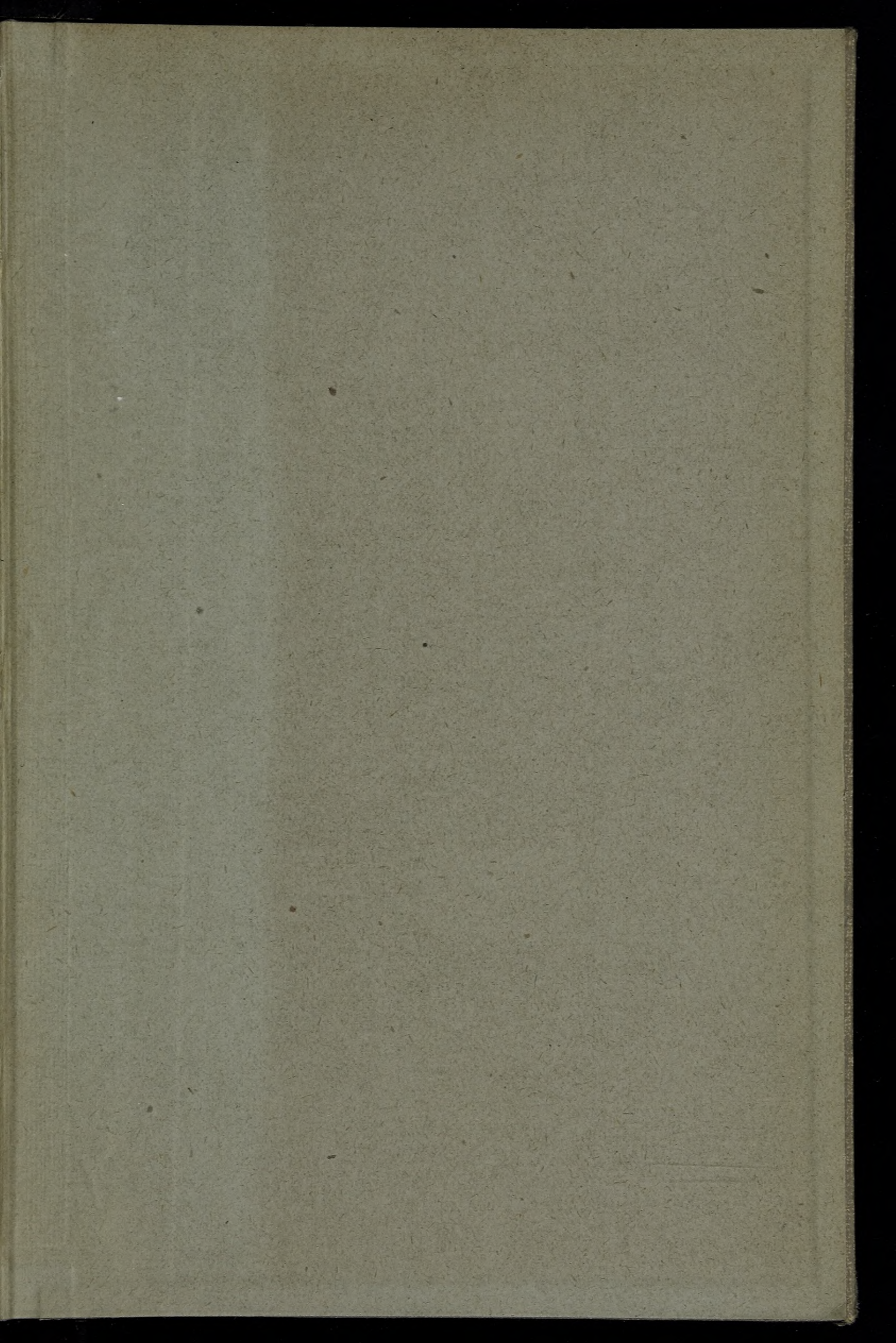
* Öfver »Vermlandsminnen», af hvilka några här upptagits, men andra tillagts, har Svenska Akademien år 1869 fällt ett gynsammt omdöme.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

401004368